

Jätelaitosten/kuntien ja tuottajayhteisöjen välinen pakkausyhteistyö – Raportoinnin toteuttaminen: Täsmennyksiä ja vastauksia esitettyihin kysymyksiin

TAUSTA

Keskeinen osa valtakunnallista yhteistyösopimusta on jätelaitosten/kuntien ja tuottajayhteisöjen välinen raportointi. Raportoinnin sisältö on määritelty yhteistyösopimuksen raportointiliitteessä 9. Raportointi koostuu neljästä kokonaisuudesta (jätelaitosten/kuntien ja tuottajayhteisöjen raporteista).

Suomen Pakkaustuottajat Oy ja Suomen Uusiomuovi Oy ovat antaneet raportoinnin toteuttamisen RINKI Oy:n tehtäväksi. RINKI on keväällä 2023 valmistellut raportointiliitteen perusteella raportointijärjestelmää sekä automaattiseen raportointiin (API-rajapinnan kautta tapahtuvaan) että manuaaliseen tietojen tallentamiseen lomakkeella raportointiportalissa. RINKI on kevään aikana testannut järjestelmää jätelaitosten ja kuntien kanssa.

Raportoinnin valmistelun yhteydessä on todettu täsmennystarpeita yhteistyösopimuksen raportointiliitteen sisältöön. Teknisiä täsmennyksiä on jo tehty suoraan raportointiportalin rakentamisen yhteydessä. Raportoijille on luvattu toimitettavan vastauksia yleisimpiin esitettyihin kysymyksiin koskien raportoitavien tietojen tulkintaa. Merkittävät sopimukselliset muutokset raportointia ja sen tietosisältöä koskien on virallisesti käsiteltävä yhteistyön seurantaryhmässä ja tarvittaessa hyväksyttävä sopijapuolilla (KIVO, Kuntaliitto, Suomen Pakkaustuottajat Oy ja yhteistyöhön mukaan liittyvä Suomen Uusiomuovi Oy).

Seurantaryhmä on kokouksessaan 8.9.2023 päättänyt perustaa pysyvän työryhmän raportointiliitteen asioiden käsittelyä varten. Työryhmä käsittelee raportoinnin avoimia kysymyksiä ja ohjeistaa raportoinnin yksityiskohdissa. Työryhmä voi panna käytäntöön sellaisia muutoksia, joilla ei ole sopimuksellisia vaikutuksia.

Seurantaryhmä on nimennyt seuraavat henkilöt raportointityöryhmään:

- Valtteri Eskola, KIVO
- Timo Hämäläinen, KIVO
- Tuulia Innala, Kuntaliitto
- Harri Patana, RINKI Oy
- Ville Paloniemi, RINKI Oy
- Satu Estakari, Suomen Pakkaustuottajat Oy
- Katja Laitinen, SUMI Oy

TÄSMENNYKSET 18.9.2023

Raportointityöryhmä on 18.9.2023 sopinut seuraavat muutokset raportointiin:

- Kimppa- ja korttelikeräystä, tai vastaavaa järjestelyä, käsitellään ja raportoidaan yhtenevällä tavalla. Kyseisissä tapauksissa pyritään laskennalla erottelemaan korvauksen piirissä olevat tyhjennysmäärät mahdollisimman tarkasti.
- Laskentakaava, jolla tyhjennysten määrä saadaan: korvauksen piiriin kuuluvat huoneistot x suhteessa huoneistojen kokonaismäärään y. Näin ollen kaava on $(x / y) * z$, jossa z on tyhjennysten määrä. Lopputulos pyöristetään kokonaisluvuksi.

- o Esimerkki 1: Viisi kiinteistöä kimpassa taajamassa, 5 tyhjennystä

kiinteistö 1: 5 huoneistoa

kiinteistö 2: 8 huoneistoa

kiinteistö 3: 1 huoneisto

kiinteistö 4: 1 huoneisto

kiinteistö 5: 2 huoneistoa

- $13 / 17 \sim 0,765 * 5 = 3,8$ eli 4 tyhjennystä

- o Esimerkki 2: Kolme kiinteistöä kimpassa taajamassa, 5 tyhjennystä

kiinteistö 1: 20 huoneistoa

kiinteistö 2: 3 huoneistoa

kiinteistö 3: 1 huoneisto

- $20 / 24 \sim 0,8333... * 5 = 4,1666...$ eli 4 tyhjennystä

- o Esimerkki 3: Kuusi kiinteistöä kimpassa taajamassa, 5 tyhjennystä

kiinteistö 1: 5 huoneistoa

kiinteistö 2: 4 huoneistoa

kiinteistö 3: 4 huoneistoa

kiinteistö 4: 4 huoneistoa

kiinteistö 5: 2 huoneistoa

kiinteistö 6: 1 huoneisto

- $5 / 20 \sim 0,25 * 5 = 1,25$ eli 1 tyhjennys

Seurantaryhmän päättämät tai vahvistamat muokkaukset ja täsmennykset alkuperäisen yhteistyösopimuksen raportointiliitteeseen on liitteenä. Seurantaryhmä tulee läpikäymään tämän tietokokonaisuuden syksyn 2023 aikana ja ohjeistamaan tähän tehtävistä täsmennyksistä.

Raportin ohjeteksteihin tehtiin täsmennyksiä 18.9.2023 (kuva raportointiportaalin tyhjennysmääräraportista)

Kuntien tyhjennysmääräraportti

Kuntien ja tuottajien välisen yhteistyösopimuksen (22.12.2021) liitteen 9 mukainen raportointilomake.
Muutokset per seurantaryhmä 20.6.2023.

Testikunta

Raportoitava vuosineljännes *

2020 - 1. kvartaali

Raporttoijan nimi *

esim. Matti Meikäläinen

Raporttoijan sähköpostiosoite *

esim. matti.meikalainen@yritys.fi

Raporttoijan puhelinnumero *

esim. 040 123 4567

Säiliötyhjennysten määrä jätelaitoksen tai kunnan alueella

Korvausvastuun piirissä olevat asuinkiinteistöt

Ilmoita tässä tuottajien korvausvastuun piirissä olevien, yleensä taajamien vähintään viiden huoneiston asuinkiinteistöjen, tyhjennysmäärät. Huoneistomääräraja voi alueellisesti erota edellisestä jätahuoltomääräyksillä määrätyn ylemmän pakollisen erilliskeräysvelvoitteen mukaisesti.

	Säiliötilavuus *	Kartonkipakkaukset	Lasipakkaukset	Pienmetalli	Muovipakkaukset
⊗	Ilmoita litroissa	Ilmoita kappaleissa	Ilmoita kappaleissa	Ilmoita kappaleissa	Ilmoita kappaleissa

+ Lisää uusi säiliöriivi

Korvausvastuun ulkopuoliset asuinkiinteistöt

Ilmoita tässä muiden kuin tuottajien korvausvastuun piirissä olevien asuinkiinteistöjen tyhjennysmäärät. Useimmiten kyseessä on taajamien ulkopuoliset, yli viiden huoneiston asuinkiinteistöt sekä kaikki 1-4 huoneiston asuinkiinteistöt. Huoneistomääräraja voi alueellisesti erota edellisistä jätahuoltomääräyksillä määrätyn ylemmän pakollisen erilliskeräysvelvoitteen mukaisesti.

	Säiliötilavuus *	Kartonkipakkaukset	Lasipakkaukset	Pienmetalli	Muovipakkaukset
⊗	Ilmoita litroissa	Ilmoita kappaleissa	Ilmoita kappaleissa	Ilmoita kappaleissa	Ilmoita kappaleissa

+ Lisää uusi säiliöriivi

Muut kiinteistöt

Ilmoita tässä esimerkiksi kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvät jätteet, sekä toissijaisen jätahuollon palvelut, jäteasemat ja jätekeskukset.

	Säiliötilavuus *	Kartonkipakkaukset	Lasipakkaukset	Pienmetalli	Muovipakkaukset
⊗	Ilmoita litroissa	Ilmoita kappaleissa	Ilmoita kappaleissa	Ilmoita kappaleissa	Ilmoita kappaleissa

+ Lisää uusi säiliöriivi

Täydentävä aluekeräys

	Säiliötilavuus *	Kartonkipakkaukset	Lasipakkaukset	Pienmetalli	Muovipakkaukset
⊗	Ilmoita litroissa	Ilmoita kappaleissa	Ilmoita kappaleissa	Ilmoita kappaleissa	Ilmoita kappaleissa

+ Lisää uusi säiliöriivi

Olen tutustunut Ringin [yritysassiakas- ja toimittajarekisterin tietosuojaselosteeseen](#) ja hyväksyn henkilötietojeni käsittelyn tietosuojaselosteessa kuvatulla tavalla.

☐ Hyväksyn ehdot

Lähetä raportti

Tallenna

Raportointiportaalin ylläpitäjän RINKI Oy:n on seurantaryhmän päättämien raportointimuutosten seurauksena tehtävä seuraavaksi muutoksia tietokantaan. Raportoijille tullaan toimittamaan raportointilinkit vasta, kun muutokset on suoritettu ja testattu.

TÄSMENNYKSET 20.6.2023

Seurantaryhmä on kokouksessaan 20.6.2023 täsmentänyt raportointia ja sen tietosisältöä. Nämä muutokset ja täsmennykset on huomioitu tässä dokumentissa. Keskeisimmät muutokset:

- **Siirtyminen tyhjennysmäärien vuosineljännesraportointiin** aikaisemmasta kuukausittaisesta raportoinnista.
- **Raportointiluokkien täsmentäminen** korvauksen määräytymisen ja yhteistyön kehittämisen kannalta yksiselitteisemmiksi. Raportoinnissa käytettävä luokitus on:
 - o Taajamien vähintään 5 huoneiston asuinkiinteistöt (tai jätehuoltomääräyksillä määritetty ylempi pakollinen erilliskeräysvelvoite) - Tarkoittaa tuottajayhteisön lakisääteisen korvausvastuun piirissä olevaa keräystä.
 - o Taajamien ulkopuoliset vähintään 5 huoneiston asuinkiinteistöt ja kaikki 1-4 huoneiston asuinkiinteistöt (sekä taajamissa että niiden ulkopuolelle)
 - o Muut kiinteistöt
 - o Täydentävä aluekeräys

Seuraavassa annetaan vastauksia yleisimpiin esitettyihin kysymyksiin koskien raportoitavien tietojen tulkintaa jätelaitoksen tai kunnan raportointia tuottajayhteisöille.

JÄTELAITOKSEN TYHJENNYSMÄÄRÄRAPORTTI (ALUN PERIN JÄTELAITOKSEN / KUNNAN KUUKAUSIRAPORTTI)

Mihin mennessä jätelaitoksen/kunnan on raportoitava tyhjennyksistä?

- Raportoinnin ilmoituspäivä on aina vuosineljännestä seuraavan kuukauden viimeinen päivä, eli heinäkuu-syyskuun 2023 keräysvälineiden tyhjennyksistä tulee raportoida 31.10.2023 mennessä.

Mitä tarkoittavat raportoijan ja raportoinnin sähköpostiosoitteet?

- Jätelaitos/kunta ilmoittaa raportointiportaalin ylläpitäjälle, RINKI:n Ville Paloniemelle, ”yleisen” raportointisähköpostiosoitteen. Tämä on osoite, johon lähetetään muistutukset raportoinnista ja linkki raportointilomakkeeseen.
- Suositellaan käyttämään yhteiskäytösähköpostiosoitetta, jota seurataan aktiivisesti. Tietenkin käyttöoikeudet ja tietosuojat huomioiden.
- Voidaan käyttää myös henkilökohtaista sähköpostia.
- Järjestelmä tukee useamman sähköpostiosoitteen syöttämistä eroteltuna ”;” merkillä.
- Kvartaaleittain raportoinnin lomakkeeseen on ilmoitettava ”raportoijan” sähköpostiosoite.
- Sähköpostiosoitteen tulee olla henkilökohtainen, raportin jättäjän oma sähköposti.
- Järjestelmä tukee vain yhtä osoitetta per raporttijakso. Tähän osoitteeseen raportointijärjestelmän ylläpitäjä ottaa yhteyttä, jos raportin sisällössä on epäselvyyksiä koskien kyseistä raporttia, johon osoite on syötetty. Jätelaitoksella tai kunnalla voi olla vaikka joka kerralla eri raportioija ja silti kysymykset pystytään osoittaman aina oikealle taholle.

Miten raportoinnin luokitusta ”vähintään 5 huoneiston asuinkiinteistöt, 1-4 huoneiston asuinkiinteistöt, muut kiinteistöt” tulisi tulkita?

- Yhteistyön seurantarayhmä muokkasi ja täsmensi 20.6.2023 raportoinnissa käytettävää luokitusta. Raportoinnissa käytettävä luokitus on:
 - o Taajamien vähintään 5 huoneiston asuinkiinteistöt (tai jätehuoltomääräyksillä määritetty ylempi pakollinen erilliskeräysvelvoite) - Tarkoittaa tuottajayhteisön lakisääteisen korvausvastuun piirissä olevaa keräystä.
 - o Taajamien ulkopuoliset vähintään 5 huoneiston asuinkiinteistöt ja kaikki 1-4 huoneiston asuinkiinteistöt (sekä taajamissa että niiden ulkopuolelle)
 - o Muut kiinteistöt
 - o Täydentävä aluekeräys
- Koska jätelaitos voi kerätä samoihin kuormiin myös korvausvelvoitteiden piiriin kuulumatonta pakkausjätettä, mm. pienemmät kuin viiden huoneiston kiinteistöt sekä muut kuin asuinkiinteistöt, tulee ko. pakkausjättemäärä pystyä laskennallisesti erottelemaan korvaukseen piiriin kuuluvasta.
- Astiatyhjennysten raportoinnissa hyvänä ohjenuorana toimiikin tuottajayhteisön korvausvastuun rajautuminen jätelaissa. Jätelaki velvoittaa tuottajayhteisöjä osallistumaan pakkausjätteiden kiinteistökeräyksen kustannuksiin koskien jäteasetuksen erilliskeräysvelvoitteiden mukaista keräystä asuinkiinteistöiltä. Tämän mukaisesti tuottajayhteisöt maksavat jätelaitoksille/kunnille korvauksia pakkausjätteiden keräyksestä taajamien vähintään 5 huoneiston asuinkiinteistöiltä. Tämän korvauksen piirissä olevan keräyksen määrittäminen on tyhjennysraportoinnin primaarinen tarkoitus.
- Asumiskäsitteen tulkinnassa on nojaututtava jätelaitoksen ja jätelautakunnan ratkaisuihin. On hyvä huomata, että kaikkia kiinteistöjä, joilla asumista harjoitetaan, ei välttämättä ole luokiteltu rakennus- ja huoneistorekisterissä asuinkiinteistöksi. Tulkinta-apua siitä, mitkä kaikki asiakkaat, esimerkiksi loma-asuntoja tai palveluasumista koskien, kuuluvat luokituksessa asumiskiinteistöihin on saatavissa esimerkiksi Kuntaliiton yleiskirjeestä.
- Palveluasumisen tyhjennykset raportoidaan asuinhuoneistojen tai -huoneiden lukumäärän ja sijainnin (taajamassa vai taajaman ulkopuolella) mukaisessa raportointiluokassa.

Miten raportoinnissa on tulkittava kimppa- tai korttelikeräystä?

- Kuten edellä on luokitusta koskien todettu, tulee ohjenuorana käyttää tuottajien kustannusvelvollisuutta, joka jätelain mukaisesti rajautuu 5 huoneiston tai sitä suurempiin taajamien sisällä oleviin asuinkiinteistöihin. Useamman erillisten pienkiinteistöjen (1-4 huoneistoa) yhteinen keräyspiste ei vaikuta tähän kiinteistöjen luokitukseen, eikä siirrä keräystä tuottajayhteisöjen korvausvelvollisuuden piiriin. Siksi pienkiinteistöjen yhteisen kimppakeräyspisteen pakkausjätteiden keräysvälineiden tyhjennykset raportoidaan luokassa 1–4 huoneiston asuinkiinteistöt.
- Korttelikeräys on yksi kiinteistökeräyksen muoto. Mikäli korttelikeräyspisteeseen jätettä tuovat kaikki kiinteistöt ylittävät tuottajien korvausvelvollisuuden rajan, lasketaan niissä kerätyt pakkausjätteet luokkaan vähintään 5. Mikäli osa keräyspistettä käyttävistä kiinteistöistä on alle jäteasetuksen velvoiteajan ja osa yli, niin mahdollisuuksien mukaan pyritään erottelemaan nämä osuudet.

Miten raportoidaan taajamien ulkopuolinen keräys?

- Raportoinnin primaarinen tarkoitus on tunnistaa tuottajayhteisön korvausvastuuseen kuuluva keräys muusta jätelaitoksen/kunnan järjestämästä pakkausjätteen keräyksestä. Tämä tarkoittaa, että taajamien vähintään 5 huoneiston asuinkiinteistöjen tyhjennykset ovat raportoitava selkeästi omana luokkana. Tähän ei tule sisällyttää taajamien ulkopuolisia tyhjennyksiä, vaikka ne koskisivat 5 huoneiston tai sitä suurempia asuinkiinteistöjä.

Mitä jos toimialueella on tehty palvelualuemääritys, jossa on laajennettu pakkausjätteiden erilliskeräystä osittain virallisen taajamarajauksen ulkopuolelle?

- Toimialueiden omilla palvelualue määräyksillä, jotka poikkeavat virallisista taajamarajauksista, ei ole merkitystä korvausten määräytymisen kannalta. Tämä tarkoittaa sitä, että näiden taajamien ulkopuolisten vähintään 5 asuinhuoneiston kiinteistöjen tyhjennykset tulee erotella taajamissa tapahtuneista tyhjennyksistä. 1-4 huoneiston kiinteistöjen tiedot ilmoitetaan samassa luokassa riippumatta niiden sijoittumisesta taajamiin tai haja-asutusalueelle.

Pysyvätkö tiedot esim. käytössä olevat astiakoot tallessa lomakkeella seuraavan kuukauden raportointikertaa varten?

- Ei. Selainlomakkeella astiarivit ovat aina tyhjiä

Miten raportoidaan monilokerokeräys?

- Monilokerotyhjennys raportoidaan kunkin pakkausmateriaalin lokeron osalta erikseen. Monilokerokeräystä varten on tyhjennysraportoinnin astiakoon minimi laskettu 30 litraan.

Miten raportoidaan epätyypilliset keräysvälineet, kuten rullakot ja puristimet?

- Lähtökohtaisesti raportoinnin on katettava kaikki keräysvälinetyhjennykset, jotta tuottajayhteisön maksaman korvauksen piirissä olevan jätteen määrän laskenta on oikea. Erityisesti tämä on tarpeen tilanteissa, joissa kuorma sisältää eri luokkien kiinteistöiltä tyhjennettyjä keräysvälineitä. Keräysvälineen vieressä oleva ylimääräinen pakkausjäte esim. säkki ei ole erillinen tyhjennystapahtuma vaan sisältyy kyseisen pakkausjätelajin keräysvälineen tyhjennykseen.

JÄTELAITOKSEN / KUNNAN VUOSIRAPORTTI

Mihin mennessä jätelaitoksen/kunnan on toimitettava vuosiraportin tiedot?

- Vuosiraportoinnin takaraja on aina seuraavan vuoden helmikuun viimeinen päivä.

Onko jätelaitoksen/kunnan vuosiraportin raportointiliitteessä tai raportointiportaalissa tällä hetkellä esitetty tietosisältö ja -rakenne lopullinen?

- Seurantaryhmä on kokouksessaan 20.6.2023 täsmentänyt raportointia ja sen tietosisältöä. Seurantaryhmän päättämät muokkaukset ja täsmennykset alkuperäisen yhteistyösopimuksen raportointiliitteeseen on liitteenä. Vuosiraportointia täsmennettiin sisältämään vain yhteistyön seurannan ja kehittämisen kannalta kriittisiin tietoihin poistamalla palautteita ja turvallisuutta koskevat kohdat. Seurantaryhmä tulee vielä läpikäymään vuosiraportointien sisältöä syksyn 2023 aikana ja ohjeistamaan tähän tehtävistä täsmennyksistä.

Mitkä urakoitsijatiedot tulisi raportoida?

- Kuljetusurakoitsijan y-tunnus on ilmoitettava. ”Nimi”-kenttä on hyödyllinen täydentävä tieto. Samoin urakoitsijan mahdollisesti käyttämien aliurakoitsijoiden tiedot on ilmoitettava.
- Urakoitsijat ja urakka-alueet on raportoitava pakkausmateriaalittain.